

רבי יו"ט ליפמן הלפרין זצ"ל

בעל עונג יו"ט

בענין הסגת גבול

בדבר אשר --- רוצה לישב שו"ב שני במקום הרחצה והוא השגת גבול [להשו"ב אשר היה שם] מקודם הנה הדבר פשוט שאחרי ששום שמץ פסול לא נשמע על השו"ב אשר [רגיל שם אסור לשו"ב] לאחר להסיג גבולו. ומה שרצה --- ללמוד דין זה מהא דאיתא בב"ת דכ"ב ע"א בהנהו דיקולאי דשרי להו לזבוני ביומא דשוקא משום דמעלמא אתו ולעלמא ליזבנו, זה דומה כעוכלא לדנא, דהא התם אין עיקר הטעם משום שמוכרים לאנשים דאתו מעלמא דהא ביומא דשוקא שרי לזבוני אפילו לבני מתא כמש"ש הסמ"ע, וכן בכל ימות השנה אסור למכור להאנשים דאתו מעלמא כמש"ש הב"י סקנ"ו ע"ש, הרי דשייך חזקת ישוב בני העיר אף על הקונים דאתו מעלמא, אלא עיקר הטעם משום דמימות עולם הי' שם יום השוק והשוק הוקבע על זה שיהיו מביאין סחורה ממק"א למכור וכן באין ממק"א לקנות [לכן] לא נתחזק על אותו יום חזקת ישוב כלל, דלכתחילה אתחזק שביום השוק יבואו מעלמא לקנות ומעלמא למכור ומטעם זה שרי למכור אף לבני מתא כמש"ש הסמ"ע, שעל יום זה לא זכו בני העיר בחזקתם נגד בני עלמא (א), משא"כ בני"ד [שכל] באי מקום הרחצה באים לעסוק שם ברפואות ורחיצה ולא לקנות ולמכור שאי"ז יום השוק כלל, אילו הי' דר שמה שו"ב מימות עולם ודאי הי' איסור להשיג גבולו ולא שייך בזה לעלמא לזבנו דאדרבה הוא זכה למכור לאנשים שבאו מעלמא לקנות בשר שם, דהא בלא יומא דשוקא אסור לאחר למכור שם אפילו לאנשים דאתו מעלמא כמש"כ הב"י וכמש"ל, ואטו משום שבאלו החדשים רגילין יותר לבא שמה בטילה חזקתו, אתמהא! הכלל שעיקר הדבר תלוי ביומא דשוקא שנקבע על מסחר לקנות ולמכור בזה בטלה חזקת ישוב ביום זה ורשאים למכור אף לבני מתא, אבל מה שרגילים לבא לרפואה לא בטלה [ע"י כך] חזקת ישוב גבי בני מתא, וה"ה איש אחד שרגיל כמה שנים לשחוט שם אין לאחר להשיג גבולו, ובפרט שנעשה בהסכם הרב הסמוך, ועליו סומכים הבאים שם ואוכלים משחיתתו, ואם הי' איזה קובלנא על השו"ב בודאי היו מגישים ומציעים הדברים בפני הרב הסמוך.

ומש"כ --- שלדעתו השוחט שלו יותר הגון כו', לדעתי הוא [אי"ז נכנס בכלל ספק ואסור] לו למעבד דינא לנפשי'. ומש"כ שאם זה ספק אם השו"ב שלו [עדיף לא מצי לעכב] לבר מתא אחריתא כמש"ש הרא"ש בב"ת בספק דבר מתא (מבואה) אחריתא, ג"ז [אינו דאין לדמות] ספק בעיא דלא איפשטא לספק שאחד עושה לעצמו ובונה במה לעצמו ואומר אנא עדיפנא, הלא יש רבנים בישראל, יעמוד לפני הבחינה, ואם יאמרו שהוא עדיף אז יבא בגבולו, ולא הוא אדון בדבר, וכ"ז שלא בירר לאו כל כמיני' לומר אנא עדיפנא, ואינו נכנס בגדר ספק כלל. וגם לפי טעותו

זוהו נכנס בכלל ספק אמינא ל"י דא"כ ס"ס לטובת השו"ב הקודם מקרי כאן, דשמא השו"ב הקודם עדיף ואת"ל אינו עדיף שמא הם שוים, ואין השו"ב החדש יכול להכנס בגבולו רק אם הוא עדיף, וא"כ הוי ס"ס לטובת השו"ב הישן. וכה"ג כתבו רוב חולין דכ"ט וסוכה דט"ו דאף למ"ד א"א לצמצם נמי פרוץ כעומד מותר דכה"ג מקרי ס"ס, ס' שמא שוים וס' שמא עומד מרובה. אבל באמת אי"צ לכ"ז דנ"ד אינו נכנס לגדר ספק כלל.

סוף דבר אם לא נמצא על השו"ב הקדום פסול אין לכנס בגבולו שום אחר. ומה ששחט איזה ימים בלא עומד על גביו זה לא מקרי שמץ פסול. כ"ז פשוט בעיני יותר א"ל להאריך. וכ"ז כתבתי מה שנלע"ד אם אין בזה שום דבר מתנגד נגד תוקי מדינה ואם לאו דברי בטלים.

דברי ידידו הרו"ש

רפאל יום טוב ליפמאן היילפרין מביאליסטאק

לשכת הסופר

ממרח הראי"ה

(א) מש"כ הגאון ז"ל דה"ט דיומא דשוקא שכך הוקבע צ"ע לפ"ז למה סתמו פוסקים בשוק חדש שלא הוקבע. אבל לע"ד עיקר הטעם הוא שעיקר השוק הוא ריבוי הבאים וזהו טובת בני העיר, א"כ כשיתמעטו הבאים ע"י התקנה יהי פסד לכלל בני העיר. ולע"ד מזה הוציא הר"י מיגש דינו במוכרים בזול. א"כ לא ייך זה אלא בדבר שאפשר שיום השוק יתבטל עי"ז, אבל הכא וכי בשביל השו"ב ראשון ישחוט יתמעטו הבאים לרחוק.

מכת"י עטור סופרים ח"ד. בכמה מקומות חסר בכת"י והשלמנו מהשערה בסוגריים מרובעים.

עיין לעיל תשובת בעל שואל ומשיב על נידון זה.